Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1482 — ԻԶՄԻՐ 14|27 ՅՈՒՆԻՍ 1914 — ՇԱԲԱԹ

طاشينك

ارمنيجه يومى سياسى غزته

صاحب امتياز: هرائر صاموريان - ازمير

"TACHINK,,
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN
SMYRNE

Directeur - Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԿ.	ՎԵՑ.	ՆՒ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱՒԱՌ	80	40	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	12	Հր.

Չհրատարակուած ձեռագիրք եւ չեն տրուիր։

ՏՆՕՐԻՆ - ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Քաղաքական ու դիւանագիտական աշխարհին մէջ նորութիւն մը չկայ բացի անկասկած ու հատուկտոր դէպքերէ, որոնք ընդհանուր քաղաքականութեան հետ ուղղակի առնչութիւն մը չունին թէև, պէտք է խոստովանինք, բայց կրնան ամենքն ի միասին ամփոփուելով ամրոզրոզութիւն մը կազմել և ազդեցութիւն մը ստեղծել օրուան դէպքերուն և ապագայ պատահականութիւններուն վրայ։

Նախ՝ նկատելի կարևոր դէպքերէն մին է Զարին այցելութենէն հետք Ռուժանիոյ կարօլ Թագաւորին, հետզհետէ այդ այցելութենէն յառաջ եկած չշուկներն, որոնք եթէ իրականանան կրնան նորանոր բանակցութիւններու դուռ մը բանալ. եթէ կնճռոտութիւններ յառաջ չբերեն, եթէ հեռագիրներու հաղորդած լուրն ստոյգ է թէ Ռուժանիա յենլով երրեակ-Համաձայնութեան պիտի առաջարկէ Բ. Դրան նեղութիւններու բացումը, ի փոխարէն ձեռք առնելու հմար կրդպիներու հարցը։ Ատենք թերևս օդին մէջ արձակուած պարզ փորձեր ըլլան, չօշափելու համար Երրեակ-Ձինակցութեան բռնելիք դիրքը, և լսելու համար նախապէս անոնց պահանջելիք փոխարինութիւնները նեղութիւններու բացումի մը հաւանականութեան առջև։ Ռուսական և Ռուժանական թերթերը սակայն չեն դադրիր Զարին այցելութեան քաղաքական մեծ կարևորութիւն մը տալու և յայտարարելու թէ Ռուժանիա բոլորովին փոխած է իր ուղղութիւնը. ընդ միշտ հեռանալով Երրեակ-Ձինակցութենէն։

Նշանակալից մանր դէպքերու կարգին մէջ կ'ժամէ նաև Ռուսիոյ ծովային ապահովոյթի պետ փոխ ծովակալ Ռուսինի այցելութիւնը Ցրանսայի ծովային ապահովոյթին որով կ'հնձաղրուի թէ երկու ցինակիցները պիտի խորհրդակցին նաևային նոր ոյժերու յաւելումներ կատարելու երկու նաևատորմիղներու վրայ որոնք կոչուած են մեծ դեր մը խաղալու պատերազմի մը պարագային։

Այս այցելութեան յաջորդող ուրիշ այցելութիւն մը Ցրանսայի հանրապետութեան նախագահին՝ արտաքին գործոց նախարարին հետ միասին, Ռուսիոյ Զարին Բեթերդպուրգ, Ցուլիսի սկիզբներն, ան կարևոր չկրնար անցնիլ քաղաքական չըրջանակներէ։

Իսկ Ցրանսական դահլիճին կազմութիւնը վարչապետութեամբ Պ. Վիվիանիի և նոյնին արտաքին գործոց նախարարութեամբ, գոնութիւն կ'պատճառեն Ցրանսայի զինակիցին ու բարեկամին. մանաւանդ որ նոր դահլիճը, հակառակ իր մէջ զինուորական եռամեայ ծառայութեան դէմ քուէարկող նախարարներ ունենալուն, կ'ընդունի նախորդ խորհրդը դարանին որչումը անխախտ պահելու, պահպանելով քուէարկուած եռամեայ զինուորական օրէնքը։

Եւրոպայի արևմտեան կիսաթաժինէն անջնելով արևելեան կիսաթաժինին, կը տեսնենք որ հոն ալելի կնճռոտ է կացութիւնը. մէկ կողմէն Ալպանիոյ անվերջանալի կնճիռն, որ կ'զբաղեցնէ այսօր գրեթէ բոլոր Եւրոպան և մասնաւորի Աւստրիան՝ ու Իտալիան, որոնք իրրև Ալպանիոյ ստեղծման ուղղակի պատճառներն, եւրոպական պետութիւններու օգնութեան կ'կարօտին, իրարու գլուխ չպատռելու համար, և վերջապէս՝ Իտալիա կ'յաջողի իր պնդումներով հմոզել Եւրոպան որ պատերազմական նաւեր կը զրկէ Տուրացցօի առջև, ոստիկանի դերը կատարելու և միանգամայն պաշտպանելու Վիտ իշխանն, որ ալպանական գահը բարձրանալու փառասիրութիւնը չարաչար կերպով կ'տուժէ, և ըստ վերջին լուրերուն արդէն փախուստ տուած է, ապստամբներու Տուրացցօն ու Վալոնան գրաւել յաջողելնուն վրայ։

Թէ ինչպէ՞ս պիտի վերջանայ Ալպանիոյ հանդոյցը դեռ յայտնի չէ, և երրեակ-Համաձայնութիւնն այնքան փափաքող չերևիր ընդ երկար զբաղելու այդ խընդրով որքան ժամանակ որ Աւստրիա և Իտալիա զգոյշ մնան անոր բաժանուելով լուծել ուզելու ալպանական հարցը, որ բնականաբար չկրնար հաւանութեան արժանանալ մանաւանդ Ռուսիոյ որ տրամադիր չերևիր Սերպիոյ և Սև-Լերան անընդհատ օրոշումի մը հաւան գտնուելու։

Ինչպէս ըսինք եւրոպական արևելեան կիսաթաժինն աւելի մթամած է ուր կայ ու կ'մնայ Թուրքա-Հելլէն տարբերութիւնը, որ թէև պայ մը կարծուեցաւ Թուրքիոյ տուած զեկոյցով. և անոր կողմէ պահանջուած օտար տէրութիւններէ քննիչներու առաքումովը, սակայն իրականին մէջ տյզուկս չերևիր և Ծոնեստան չկրնար մարսել ամսէ մը կամ աւելի ուշ Թուրքիոյ ծովերու վրայ ունենալիք գերակշռութիւնը. անոր գնած երկու արէգակներու ժամանուելով և միւս կողմէ Միացեալ Նահանգներէ իր գնած երկու զրահաւորներուն մօտալուտ ժամանումը Ծունաստան. զինք պատերազմասէր կը դարձնեն և թէև կ'փափաքի ներկայ ատրիճն օգտուիլ և եթէ ոչ գործնական գէթ դիւանագիտական խզումով մը պատերազմական վիճակ մը ստեղծել բայց չհամարձակիր եւրոպական տէրութեանց խորհուրդներուն առջև, որոնք առայժմ բարեկամօրէն խորհուրդ կուտան զգոյշ մնալ և նոր կնճռոտութիւններ յառաջ չբերել Անգլ. Նորհրդարանի մէջ հարցման մը ի պատասխան Արտաքին Գործոց Նախարարին յայտարարութիւնը պատերազմի մը պարագային ընդմէջ Ծունաստանի և Թուրքիոյ, Անգլիա մտածած է պաշտպանել Իզմիր և այլուր իր ունեցած չահերն, և նաև Միջերկրականի Անգլիական նաւատորմիղին Միմակալին չանկարծական այցելութիւնը վճռ. Սուլթանին, լուրն ազդարարութիւններ են, որոնք չատ լաւ կ'հասկնայ Պ. Վենիզելոսի նման քաղաքագէտ մը. եթէ իր հայրենակիցներէն չատեր չկրցան իսկ հասկընալ անոնց քաղաքական նրբին նշանակութիւնը։

Ինչպէս տեսանք ունեցանք ասկից առաջ գրելու Ծունաստան չահ մը չունի առայժմ պատերազմ հրատարակելու Թուրքիոյ դէմ, մանաւանդ որ եթէ այդ տեսակ ծուռ քայլ մը առնէ, դժուար է իրեն նախատեսել թէ ի՞նչ տեսակ անակնկալներու առջև կրնայ թերևս գտնուիլ պատերազմի մը վաղորդայնին։

Հ. Մ.

ՀԱՅ ԱՇՈՒՂԵՆՔ
Բ. Հատոր
ՏՐՒԱՏ ԵՊ. ՊԱԼԵԱՆԷ
Գին 10 դրչ.
Լոյս տեսաւ Մամուրեան Տպարանէ կեդրոնատեղի կ. Պոլիս Պ. Պալենց և Իզմիր Թօքաճեան գրատուն։

ՀԱՅՏԵԼԻԻՆ ՄԷՋ

Հազարաւոր օրինակներով և դէպքերով համոզուած էի թէ մենք՝ հայերս, անընդբռնելի խառնուրդով մը չաղախուած ժողովուրդ մըն ենք։ Վերջին տարիներու իրերայաջորդ դէպքերը թէ երկրին մէջ, թէ արտասահմանի և թէ նոր աշխարհի մէջ կուգան անգամ մըն ալ հաստատել չինած ու կազմած կարծիքնիս ճշտութիւնը։

Տեղ մը հանդարտ նստիլ չենք կրնար, բան մը կ'փնտռենք ոտքի ելլելու. եթէ փնտռածնիս չկայ կ'ստեղծենք վերջապէս կուզենք գործի վրայ գտնուիլ, և աշխարհի ծոյց տալ թէ հայ անունով ազգ մը կայ, որ եթէ բան մը չգտնէ, միշտ ներ կ'ստեղծէ ինքն իր մէջ բզկտուելու։

Ասիկա Հայուն յատկանիշն է։ Ծուռ նստինք չիտակ խօսինք, ինչպէս կ'ըսէ առածը, և բնա՛ւ վիրաւորանք չզգանք, երբ ինծի պէս չատեր կ'փորձուին մերթ ընդ մերթ, մերկապարանոց մէջտեղ դնելու. այս անյեղլի ճշմարտութիւնը։

Այս բզկտուքներուն մէջ մեծագոյն բաժինն ունին անձնական հակառակութիւնները, քշնամութիւններն ու մանաւանդ «իմ խօքս պիտի ըլլայի», ամենացաւալի կամայականութիւնը։

Եւ որովհետև հանդարտ նստիլ կարելի չէ. պէտք է չինուածներն քանդել, ոչինչ բան տակնուվրայի բերելու համար և ի վերջ տաբակներուն վրայ յոխորտանօք բազմիլ և ըսել. «Ահա մեր գործը...»

Այս մտայնութիւնը նորութիւն մը չէ, հին գարերէ ժառանգած է հայն այս զրզուելի ունակութիւնը, ըմբռոտութիւնը օրէնքին, կանոնին դէմ փառապանծ մը կ'կարծէ, և ճիշդ ահա այս պատճառաւ գարերէ իվեր մեկ օտար կառավարութենէն ուրիշ օտար կառավարութեան մը ձեռք խաղալիք ու գերի գարձած է։ Բացէք Հայոց պատմութիւնը, ինչ կ'տեսնէք հոն. Հայաստանն երկուքի բաժնուած, Պարսից և Ծունաց տիրապետութեան տակ, ինչո՞ւ. որովհետև հայն իր ներքին վէճերն իր մէջ կարգադրելու անկարող, կիրքերէ կառղած. պահ մը Ծունաց է դիմեր, պահ մըն ալ Պարսից անոնցմէ իր ազգակիցներուն դէմ օգնութիւն խընդրելու, և վերջ ի վերջոյ այդ երկու կառավարութիւնները ճարահատ իրարու մէջ են կիսեր Հայաստանն, գլխացաւելէ ազատուելու և անագին հողամասեր ալ տէր գառնալու չատ հասկնալի նպատակով։

Այդ հին գարերէ ժառանգուած դրութիւնն է որ ցարդ կ'շարունակուի Թուրքիոյ տիրապետութեան տակ. տեղ տեղ մեծ հասեվատութիւններով և տեղ տեղ ալ փոքրիկ. բայց խնդիրն նոյնն է, եթէ իսկութիւնն փնտռելու ելնենք։

Հայ մէն մի անհատ ինքզինք կարողութիւն մը կ'դաւանի, իր տեսակէտն ալ ամենէ ուղիղն ու բանիմացը, և երբ նմանասեռներու խումբ մը կուգայ և իրար կ'գտնէ. ալ կրնանք երևակայել թէ մինչև ուր՞ կրնայ երթալ անոնց յաւակնոտութեան չափն ու աստիճանը։

Ցար և նմանը չէ Հայաստանի մեր կարգ մը իշխաններուն, իշխանիկներուն որոնք իրարու չհաւնելով և մէն մին իր ըրածը լաւ համարելով իրարու դէմ կզինուէին, գիրար բզկտելու, գիրար ոչընչացնելու համար, մինչև որ օտարին միջամտութիւնը կուգար կ'հասնէր և առիթէն օգտուելով չղթայակապ կ'փոխադրուէին այդ կռուազանները դէպի Պարսկաստան կամ դէպի Կոստանդնուպոլիս....

Պարզ խօսելով աւելի քանդելու հակամէտ ժողովուրդ մըն ենք քան թէ չինելու։ կ'չինենք այո՛, երբ մեր գլխուն վրայ օտարը կանգնած է հսկողի իր բարձր դերին մէջ. կ'քանդենք սակայն երբ ազատ կ'մողովինք մենք մեր գլխուն....

Օրինակներ եթէ կուզէք, ակնարկ մը պատճառեցէք Հայոց պատմութեան էջերուն վրայ և եկէք մինչև ներկայ ժամանակներս։

ԵՍ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ՍՏԵՂԾՈՒՄԸ (*)

Սկիզբը, սկիզբ բան մը գոյութիւն չունէր քանի որ աշխարհ չէր ստեղծուած տակաւին, Արարիչը՝— ահաւասիկ ձեզի անիրաւ համբաւ մը, քանի որ դեռ բան մը չէր ստեղծած—ամէնքս իր անգործ, պարապ կեանքէն և միտքը դրաւ ստեղծել աշխարհս։ Իրաւ է որ՝ առաջ խել մը աննշան, պզտիկ բաներ ստեղծած էր. բայց չստեղծուածի պէս բաներ էին անոնք. քանի որ աշխարհ գոյութիւն չունէր։ Աշխարհէ դուրս բան մը չկայ, եթէ լսածիս չէք հաւատար՝ հարցուցէք աշխարհիկ մարդոց։

Ուստի՝ Աստուած որոշում տուաւ աշխարհը արարչագործելու միս միակը, բարեկամ չունենալուն միտը կը նեղանար կոր խեղճ մարդուն. Որովհետև կարգ կանոն սիրող մէկն էր, զգուշացաւ ամէն բան միանգամայն, մէկ օրուան մէջ ստեղծելու. չփոթութեան և չտապի տեղի չտալու համար։ Ան նախընտրեց, կամպէմալի լսածին պէս, խնդիրը նախ և առաջ դասաւորել, և ատոր համար ինքզինքին ութ օր պահանջած տուաւ իր ընելիք գործը կատարելապէս յաջողցնելու համար։ Եւ որովհետև ընելիքը աշխարհիկ գործ մըն էր, սկսաւ նախ նուիրագործել մեծ շաբաթը — որ՝ Բարիզի մէջ Ծունիս 8ին կ'սկսի և կը վերջանայ 16ին։— Անկէ ետքը անմիջապէս սկսաւ գործի։

Առջի օրը Աստուած ստեղծեց Tout-Paris ն, այս. արիկ Bottin ը, դղեակներու տարեցոյցը (այն տեսնելը Թէոդիկ իրենները չէր սկսած) սալօններուն ոսկեմատեանը, պըիսթօլ Թուղթը, և Բարիզի փողոցներուն ցուցագիրքը, այբուբէնի կարգով։

Երկրորդ օրը Աստուած ստեղծեց ընդունելութեան օրերը, դուրսը կերակուր ուտելները, ցերմակ պարահանդէսները, սալօններու մէջ ներկայացուելիք քաոտերախաղերը, ոչնչաբանութիւնները, ճաշացուցակները, արծաթ սպասները, պլօրեղէնները պարահանդէսի քարնէները, նախաճոռութիւնները, դիւրազգացութիւնները, տիզոռանները, արկօթերէնը և մնօպիզմ։

Երրորդ օրը Աստուած ստեղծեց... Թանկօն։

Չորրորդ օրը Աստուած ստեղծեց օթօմոպիլները, ձիերու մրցումը. Օթէօյի ձիարշաւները, Բիւթօ կղզին, նկարչական ցուցահանդէսները, լօն-Թենիսը կօլֆը սքէթինկը ֆութինկը քէմբինկը պօուլինկը սլիքինկը, շօքինկը ֆլիրթը, այլասերումները, կարսօնիէռները, կի երու մէկէն

(*) Այս սրամիտ յօդուածը monde բառին կրկին նշանակութիւններուն վրայ հիւսուած քմայք մըն է։ Monde բառը Ֆրանսերէնի մէջ թէ աշխարհք կը նշանայ և թէ բարձր դասու ընկերութիւն։

Մ. Թ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՍՈՎԵՏԻ

ՎՈՍՏԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ՕՐԳԱՆ

ՀԻՄՆՎԱԾ Վ. ՓԱՓԱԶՅԱՆԻ [1831]

ՅՈՏՆԱՆ ՎԱՌԺՎՈՍՔ

Ը.

—Հետո՝ նայած դեպքին, դիպվածին։ Ես ձեզ ասեցի, որ ես ինքս էլ չեմ կարող ասել, թե ինչ կանեմ։ Ամեն ինչ կախված է հանգամանքներից։

երէկ այցելեցին նաև խմբագրատունս և սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցաւ մեզի հետ։ Յաջողութիւն կ'մաղթենք քաջարի զոյգին իրենց ուղևորութեան մէջ։

Տեղական Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ. Նախարար էնվէր փաշա հինգշաբթի երեկոյ ժամը ութը քառորդ անցնելով, Պանտրմայի գծով, քաղաքս ժամանեց։

Պատերազմ. Նախարարին կընկերակցէին կարգ մը պետական անձինք և չորրորդ զօրաբանակի հրամանատար Բէր Թէվ փաշա, որ մինչև Մանիսա մեկնած էր Նախարարին դիմաւորութեան համար։

Պատմահանէի կայարանը քաղաքապետութեան կողմանէ ըստ պատշաճելոյն զարդարուած ու ղրօշակարդուած էր։ Մուռն բազմութիւն մը հաւաքուած էր փողոցներն ու կայարանին բոլորտիքը, և կարգն ու սարքը չափազանց կանոնաւոր էր, չնորհիւ ոստիկանաց ու ոստիկան զինուորաց ուշադիր վարմունքին։

Կուսակալ Բահմի պէյ, չոգեկառքին հասնելու պահուն օթօմոպիլով կայարան հասաւ փաշային դիմաւորութեան համար։ Ներկայ էին նաև թուրք դպրոցներու բոլոր աշակերտութիւնք և թուրք աշակերտուհիներու ստուար խումբ մը. որ թերևս նորութիւն մըն է ինքնին։

Կար նաև զինուորաց բաժին մը, ու նուագախումբեր, կառավարական պաշտօնէութիւնք և մի քանի Հայ ականաւորներ։ Փաչան ու հիւրերը կայարանէն ելլելու պահուն արժանացան ժողովրդեան կառաղի ծափահարութեանց և առաջ նորզուեցան օթօմոպիլներով ու կառքերով դէպի կառավարատուն։

ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ պատուիրակաց յանձնաժողովը երէկ առտու Զէյմէկ մեկնեցաւ։ Պատուիրակները Զէյմէկէն պիտի անցնին Գարապրուն, իսկ Հինգշաբթի կէսօրէն ետք զեսպանատան պատուիրակաց ժողովը. Ֆրանս. հիւպատոսարանի մէջ նիստ մը գումարեց և խորհրդակցեցաւ կարեւոր խնդիրներու շուրջ։

Զէյմէկի ոստիկան զինուորաց հրամանատար Նէսիպ էֆ. յունիս 3ի կայսերական իրատէին համաձայն պաշտօնանկ հռչակուած է, ու զինուորական աստիճանազրկութեան դատապարտուած։

ԻԶՄԻՐԻ Ռուս հիւպատոս Մ. Գալ միջօֆ, առջի օր այցելեց Գափսամպէլիսի և շուրջ մէկ ժամ խորհրդակցութիւն մը կատարեց։

ՆՈՐՔԻՆ գործոց նախարար Թալէաթ պէյ առջի օր Այասուլուք և Գուշատա մեկնեցաւ։

ՑՈՒՆԱՑ մետրապոլիտին առջի օր Սէյտիքէօյի յոյն մը ներկայացած է և իր գիւղին խղճալի կացութիւնը պատմած է, գիւղացւոց գաղթականքէն վերջ։

ԻԶՄԻՐՑԻ երկու յոյն բարերար կիներ յունաց մետրապոլիտին այցելած են երէկ և գաղթականաց համար բաւական նշմարի գումար մը յանձնած են։—Զան

նաքլրի և Մէնէմէնի յոյն ժողովրդեան 1150 հատ հաց ղրկուած է նոյն օրը։

ԹԱՒՒՆԻՒ տեղեկութեանց համաձայն կ'ըսուի թէ ներքին գործոց նախարար Թալէաթ պէյ երեք օր ևս պիտի մնայ քաղաքս պատուիրակաց ժամանումէն վերջ։

Երէկ նախարարը որոշած էր արդէն քաղաքէս մեկնիլ դէպի Գօլիս, Ուշ ատեն չի կրցանք դժբաղդաբար ոևէ ստոյգ տեղեկութիւն մը ստանալ։

ՌՈՒԻՍ չրջիկներ Սուրիոյ և Եգիպտոսի կողմերը պտտելու առթիւ առջի որ քաղաքս հանդիպեցան։ Մի քանի ժամուան միջոցի մը պահուն չրջիկները այցելեցին յունաց մետրապոլիտարանը և Այ-Ֆօթինի եկեղեցին։ Եկեղեցւոյ բակին մէջ գտնուող բազմաթիւ յոյն գաղթականներ առիթէն օգտուած են ու արժանացած առատաձեռն ողորմութեանց։

ԶՈՐԵՒՇԱԲԹԻ օր, կառավարութեան կողմանէ իբր կատկածելի ու վտանգաւոր անձինք. 10 թրքահպատակ յոյներ քաղաքէս վտարուեցան։

ՏԷՆԻԶԼԻՑԻՆ կր տեղեկացնեն թէ բազմաթիւ մարախի խումբեր այդ վայրերու բոլոր բերքերը փճացուցած են։

ԱՂԷՔՕԱՆԴՐԻԱՑէ ու Բօր-Մաիտէ քաղաքս ժամանողներու մասին առողջապահական արգելանոցը վերցուած է։ Առաջին չոգենաւային կայանի մէջ փոքր բժշկական քննութիւն մը միայն բաւ պիտի համարուի։

ՐՍՏ թրքական թերթերու տեղեկութեանց կ'ըսուի թէ Իզմիրի քաղաքապետ Րէֆիգ պէյի և ֆրանս. դրամատան միջև, քաղաքիս փոխառութեան մասին կատարուած բանակցութիւնները լաւ արդիւնաւորութիւն մը պիտի ունենան ի մօտոյ։ Դրամատան պայմանները կ'ըսուի թէ բաւական ընդունուած են։

ՊՂԻՄՊԻԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐ

Տեղի պիտի ունենան յառաջիկայ կիրակի 11/28 յունիս 1914 կ. ե. ժամը 4ին Բանիճնի պատրը (թունքա). կազմակերպուած «Ռնար» Հ. ե. Միութեան Մարմն. ճիւղի կողմէ, նախագահութեամբ Առաջնորդ Սրբազան Հօր։

«Ռնար»ի ֆանֆարի խումբը ընտիր կտորներ պիտի նուագէ խազերու տեւողութեան, կր յուսանք որ հայ հասարակութիւնը պիտի քաջալերէ իր ներկայութեամբը՝ հայ մարզասէր երիտասարդութիւնը։

Տոմսակ ունենալ փափաքողք կրնան դիմել հետեւեալ ակումբները.

1. «Ռնար» Հ. ե. Մ. Ակումբը
2. Օ. Հ. Ո. Ակումբը
3. Հայ Մ. Տ. «Վասպուրական» Ակր.
4. Վարդանեան Ուսումն. Մ. Ակմբ.

(Գարաթաշ)

5. Եւ նոյն օրը Բանիճնի կիչէն։

ՏՕՔԹ. ՄԻՔԱՅԷԼ ՏԻՐՈՅՈՒԵԱՆ Ամէն Տրիկեան ատամնաբոյժ. Բասրօ Խան Թիւ 9. Ջուրի ընկերութեան դով։

պարպեց իր մաշկէ գօտիին մէջ գտնուած դրամները. և նշան ըրաւ Շարլին որ առանց վարանելու՝ ապահովին օրինակին հետեւեցաւ։ Ռուսօթ և Բաքէթ ոսկի տուքաթներուն դէզը տեսնելով՝ վայրկենապէս մխիթարութեան. բայց նորէն քիչ մը վախնալով իրենց սպառնացող վրէժխնդրութենէն, այնպէս որ եթէ մէկ կողմէն իրենց չրթունքները կը չարունակէին լացող դէմքի մը տխուր արտայայտութիւնը պահել, միւս կողմէն իրենց աչքերը կը խնդային։

—Այս դրամով, ըսաւ Շարլ, կրնաք փախչիլ...

—Պա՛հ, գոչեց Ռուսօթ՝ գինիէն աւելի ուշիներուն տեսքէն գինովցած, ին չո՞ւ համար փախչինք պարոն...

—Բայց կը մոռնա՛ք չուաններըն... այն նշանաւոր չուանները որոնք այնքան յամառօրէն կ'երկննան...

—Լաւ, Երդումով պիտի ըսենք թէ քիչ մը առաջուան պարոնին հետ պանդոկ մտած էք. և ինքը ցոյց տուած է ձեզի նշանը։

—Հապա եթէ չի հաւատան ձեզի,

—Այն ատեն ժամանակ կունենանք փախչելու մասին մտածելու։

տերութեամբ։

—Կը ծաղրեմ կամ ոչ, ատիկա չեմ գիտեր... Գիտցածս սա է որ պէտք է նշանը յայտնէք ինծի, ապա թէ ոչ ուրիշ մը կը գտնեմ զայն ձեզմէ։

Բարտաեան դաշոյնը հանեց։ Երկու կիները ահաբեկ ակնարկով մը զիրար հարցափորձեցին, սոսկալի հառաչ մը արձակեցին, և ի վերջոյ Ռուսօթ թոթովեց։

—Դրան վրայ հինգ խոշոր գամերէ կազմուած խաչ մը կայ։ Ճակորդաբար չարկէք այդ հինգ գամերուն վրայ, վերէն, վարէն, աջէն ձախէն և ամենէն վերջը մէջտեղի գամին. դուռը պիտի բացուի...

Անմիջապէս ձեռքերովը դէմքը ծածկեց և սրճեցաւ լալով։

—Կորսուա՛ծ ենք...

—Դուք բարեսիրտ աղջիկներ էք. ըսաւ Բարտաեան քաղցրութեամբ. ուստի պիտի ներէք ինծի՝ ձեզ հետ գէշ վարուելուս համար... Ձեր պանդոկը տասներկու հազար ֆրանք կ'արժէ... ես կը գնեմ զայն ձեզմէ։

Այս խօսքերը ըսելով՝ սեղանին վրայ

պարպեց իր մաշկէ գօտիին մէջ գտնուած դրամները. և նշան ըրաւ Շարլին որ՝ առանց վարանելու՝ ապահովին օրինակին հետեւեցաւ։ Ռուսօթ և Բաքէթ ոսկի տուքաթներուն դէզը տեսնելով՝ վայրկենապէս մխիթարութեան. բայց նորէն քիչ մը վախնալով իրենց սպառնացող վրէժխնդրութենէն, այնպէս որ եթէ մէկ կողմէն իրենց չրթունքները կը չարունակէին լացող դէմքի մը տխուր արտայայտութիւնը պահել, միւս կողմէն իրենց աչքերը կը խնդային։

—Այս դրամով, ըսաւ Շարլ, կրնաք փախչիլ...

—Պա՛հ, գոչեց Ռուսօթ՝ գինիէն աւելի ուշիներուն տեսքէն գինովցած, ին չո՞ւ համար փախչինք պարոն...

—Բայց կը մոռնա՛ք չուաններըն... այն նշանաւոր չուանները որոնք այնքան յամառօրէն կ'երկննան...

—Լաւ, Երդումով պիտի ըսենք թէ քիչ մը առաջուան պարոնին հետ պանդոկ մտած էք. և ինքը ցոյց տուած է ձեզի նշանը։

—Հապա եթէ չի հաւատան ձեզի,

—Այն ատեն ժամանակ կունենանք փախչելու մասին մտածելու։

Բարտաեան և Շարլ տ'Անկուլեմ ուղղուեցան դէպի այն չքեղ սրահը որ հանդորդակցութեան մէջ կը դնէր պանդոկը պալատին հետ։ Ասպետը չհոտակ դրան կողմը քալեց և տեսաւ Ռուսօթի ըսած հինգ խոշոր գամերը։ Այն ատեն ձեռքը սկսաւ գարնել այս գամերուն վրայ՝ իրեն ըսուած կարգով։ Հինգերորդ հարուածին դուռը բացուեցա՛ւ...

. . . . . .

Մօրվէրի մեկնելէն յետոյ՝ Ֆաուսթա առանձին մնացած էր այն սենեակին մէջ ուր սովորաբար կը կենար։ Իր կիները ճամբած էր որոնք իրենց պաշտօնին հմտութեամբ՝ իշխանուհիին քով զացած էին զայն զուարճացնելու՝ երգելով կամ վին նուագելով։

Ֆաուսթա արտասովոր հանդարտութեամբ մը լսած էր Բարտաեանի փախուստին լուրը։ Առանձին մնալով՝ դուռները խնամով գոցեց, զանոնք ծածկող սրահուկները իջեցուց. և դանդաղ քայլերով գնաց նստաւ մեծ բազկաթոռի մը մէջ, արմուկովը կոթնեցաւ բազուկներէն մէկուն, և սկսաւ մտածել։

(Շար.)

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, յունիս 13.— Պոլսոյ հելլէն դեսպան Մ. Բանաս երէկ գիշեր Բ. Դրան անձնեց Թուրքիոյ պատասխան դէպ կուքսգրի մասին Ճուենատանի տուած պատասխանագիրը։ Ճուենատանի պատասխանն ալ հաչտարար ու բարեկամական ըլլալ կը կարծուի։

ՆՈՑՆ.— Էլպասանի ալպանացի ապստամբները Թրքական դրօշը պարզած են քաղաքին մէջ, և էլսատ փաչան ուանած են Ալպանիոյ իշխան։ Տուրացեօ քաղաքը պաշարուած է ապստամբներով։

ՆՈՑՆ.— Ալպանացի ապստամբներ Տուրացեօն գրաւած են. Իշխան Վիտխոյս տուած է, Ապստամբներու կոդմանէ բանտարկուածներու մէջ կր գտնուի նաև Իշխան Պիպոտա։

ՆՈՑՆ.— Կր հաստատուի թէ, Ճուենատան բացի երկու զրահաւորներէն Միաց. Նահանգաց կառավարութենէն գնած է նաև վեց նոր Թորփիլանաւեր և չորս րնդովեաներ։

ՆՈՑՆ.— Ճուենատան մեծ պետուքեանց իմացուցած է փոքր Ասիոյ Ճոյնեբու կացութեան քննութեան համար Իզմիր մեկնող իրենց պատուրակներուն հրահանգել որ կարելի եղածին չափ ուշադրութիւն ընծայեն գաղթականաց խնդրին։

ՆՈՑՆ.— Թուրք և յոյն պատուիրակներէ բաղկացեալ խառն յանձնախումբ մը Մակեդոնիա, Թրակիա ու փոքր Ասիա պիտի մեկնի. գաղթականաց խնդրոյն քննութեան համար։

ՆՈՑՆ.— Աթէնքէ կը հեռագրեն թէ ցամաքային ու ծովային զինուորական պատրաստութիւնք մեծ ոգեւորութեամբ կը չարունակուին։

ՆՈՑՆ.— Աթէնքի մէջ ընդհանուր կարծիքը այն է թէ Մ. Վէնիզէլոս բոլորովին հաչտարար ու խաղաղ քաղաքականութեան մը կը հետեւի։

ՆՈՑՆ.— Ճուենատանի գնած երկու տրէթնօթները յառաջիկայ չաթաթ Բիրէա պիտի հասնին. Տրէթնօթները պիտի մկրտուին «Ժօրժ» և «Օլկա» անուններով։

ՆՈՑՆ.— Հելլէն նաւատորմիղը Բիրէայէ մեկնած է դէպի անծանօթ ուղղութեամբ։

ՆՈՑՆ.— Պէրաթ ու Փիէրէ քաղաք նիրն ևս ալպանացի ապստամբներու կողմանէ գրաւուած են։ Վալօնայի բնակչութիւնը խոյս տուած է քաղաքէն.

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

ՍՏԵՓԱՆ ԻՓԼԻՔՃԵԱՆ

ՑՅԻ ԵՕՐԿԻ ՓՈՂՈՑ

ՍՏԱՑԱՆՔ ՀԵՏԵԻԵԱԼՆԵՐԸ

Բրդեղէնի և մետաքսեղէնի ճիւղի – Nouveautésի հարուստ տեսակներ cote-ch Velours Charmeuse – Crèpe— Jacquard— Tissut Epongé և այլն։

Գազմիր և ֆանթէզիներ քօսթիւմ—թայէրի համար։

Ձերմակեղէնի — Պօնէթըրիի — Մէրսըրիի ամէն տեսակներ։

Occasion ամէն շաբաթ օր, էրիկ ժարդերու տեսակներու համար մասնաւոր գեղչ։

Coupons ամէն երկուշաբթի օրեր ԿՏՈՐՈՒԱՆՔ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՅԱԿՈՒԲ Պ. ՀԱԼԱՃԵԱՆ

Արաստա Պալըըլար իչի Թ. 157

Ծարգոյ յաճախորդներուս անակնկալ մը պատճառելու համար թերել տուած ենք կրամաֆոնի յատուկ բլաքներ, որոնցմով պիտի երգուին ծանօթ երաժշտագէտ Կոմիտաս Վրդ.ի և տաղանդաւոր երգիչ Պ. Շահ-Մուրատեանի զանազան եկեղեցական մեներգները և ազգային երգերը. ինչպէս նաև ամենու ծանօթ Ռոզալիի հայկական երգերու բլաքները։

Աճապարեցէ՛ք դիմել վերոգրեալ հասցէին, այդ պեղեցիկ և հաճոյալի բլաքները ունենալու համար։ 19—50

ՀԻԼՎԷԹԻԱ

ՀՐԴԵՀԻ ՋՈՒԻՑ. ԱՊԱՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հաստատուած 1861ին

ԴՐԱՄԱԴԼՈՒԽ 10 Միլիոն Ֆր.

Անմիջական հատուցում և նպաստաւոր պայմաններ։

Ընդհ. ներկայացուցիչ Իզմիրի

ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՍԻՆԷՄԱՆԵՐ

ԲԱԹԻ.—Ներօն և Կլիբա որ այսքան ժամանակէ ի վեր անհամբերութեամբ կ'սպասէր սլսած է ներկայացուիլ։

ԱՍՏՂ.— Բացի զանազան ֆիլմերէ նաև Տէմօնիօս 4 բասերով, տեսարաններ արաբ. Աւստրիայէ ևն. ևն.։

ՄԷԼԷՍ.— Զանազան ֆիլմերէ զատ նաև Սրտերու պայքարը, բնական տեսարաններ ևն.։

ՍԱՀՄՈՂ ՄՍԱԿԱՋԱՌ

Գարաթաչէն մինչև Գօզարեանի ամէն անոնք որ կ'փափաքին քէ կովու և քէ գառնուկի առողջ միս ուտել Քող դիմեն սաւառնող մսավաճառին։

Որ ամէն երեկոյ պիտի դիմէ առուներր հարցնելու երկրորդ օրուան համար ուզուած միսի տեսակները, և ամէն առաւօտ կանուխ ամէն առուն իր ապսպրած միսը կ'տանայ։

Անմահ միսեր, ժամանութիւն։

Անոնք որ կուզեն գաղափար ունենալ Սաւառնող մսավաճառին վրայ, կրնան հարկ եղած տեղեկութիւնները ստանալ ասոր յաճախորդներէն։ 50—33

ՏՕՔԹ. ԵՐԵՄՐՆ

KANSAS CITY ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Ակնաբուժութեան ճեխկին Բաօֆէսէօր

Հաճի Սթամ փողոց Թիւ 29

Տասներեք տարի Ամերիկայի մէջ՝ աչքի, ականջի, քիթի և կոկորդի հիւանդութեանց մասնագիտութեամբ զբաղած, այս անգամ վերջնականապէս քաղաքս աստատուած է՝ և իր դարմանատան մէջ կընդունի առեն օր կ. ե. ժամը 3էն 5 աչքի, ականջի քիթի և կոկորդի հիւանդներ, զորս արհեստի կատարելագործեալ միջոցներով կը դարմանէ, մասնաւորաբար air compriméeի դործեաբով։ 27—30

Ե. ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՄԱՍԱՒԻ

Հաճի Սրամ փողոց թ. 82

Պօլսոյ մասնագէտներէն Արզումանեան հասած է քաղաքս և գիտական վերջին կատարելութեամբ մասաժի մասնագիտութեան չնորհիւ ի գործ կրնա դնել դէմքի գեղեցկութեան, ոյժի, գիրութեան կամ նիհարութեան, ջղային հիւանդութեանց դարմաններ և սիթիքի, իւմաթիզմի և բաուալիզի խնամքներ։ Կ'ընդունի առեն օր կէսօրէն ետք ժ. 2էն 5, իսկ ուրբաթ օրերը կ. ե. Ձրի հիւանդներ կ'ընդունի։ 30—21

National Union Society Ltd.

ՈՐՈՒ ԳՈՐԾԸ ՓՈԽԱՆՑՈՒԱԾ ՈՒ ԵՐԱՇԽԱԻՈՐՈՒԱԾ Է

PHOENIX ASSURANCE COMPANY LTD. Է

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ՝ ԼՕՆԴՕՆԻ ՄԷՋ 1782Ի-Ն

Ընկերության ընդհանուր դրամագլուխ	Ագգ. Ոսկի
Պահեստ, Գույքեր եւայլն. աւելի է քան	16.000.000
Վճարած է միւնչեւ այսօր վնասներու համար աւելի քան	90.000.000

Այս հաստատութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ շէնքեր, ապրանք, կարասի, գործարանեներ, եւն. նպաստաւոր պայմաններով:

ԾՈՎԱՅԻՆ ՃԻՒՂ LIVERPOOL || DALE ST.

PHOENIX (LONDON)

Այս ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ նոյնպէս ամէն տեսակ ապրանքներ, ընդհակառակ ծովային արկածներու:

The Central Insurance Co. Ltd.

LONDON

ԵՐԱՇԽԱԻՈՐՈՒԱԾ THE LIVERPOOL & LONDON & GLOBE ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵՆԷՆ

Որու դրամագլուխը եւ գույքերը աւելի են քան Ագգ. Ոսկի 12.500.000

Յիշեալ առաջնակարգ ընկերութեան հաշոյն նախնապէս կընդունինք հրդեհի դէմ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ, դիւրանասկզի պայմաններով:

Լիազօր ներկայացուցիչ ԻԶՄԻՐԻ եւ ՇՐՋԱԿԱՅԻՔ՝

Լ. եւ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ԲԱՍՄԱՃ ՆԱՋԱՐԵԱՆ ՊԱՂՊԱՐԱՆԱՑ 23, 25, 27

ՅԱԿՈԲ Պ. ՀԱԼԱՃԵԱՆ

ՊԱԼՃԼԼԱՐ ԻԶԻ *թիւ 157*

ԻԶՄԻՐ

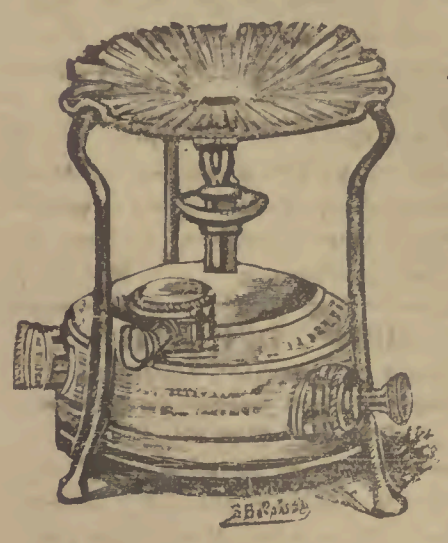

Դիմեցէք վերոգրեալ հասցէին եթէ կուզէք ուենենալ անմրցելի գիներով փոքրաքանակ եւ մեծաքանակ Թէլէֆոնի վերաբերեալ գործիքներ:

Ամերիկեան ԿՐԱՄՕՖՕՆՆԵՐ:

ԿՐԱՄՕՖՕՆԻ *բլաքներ եւ անոր հետ առնչութիւն ունեցող գործիքներ:*

ԳՐՊԱՆԻ եւ էլեքտրական լոյսեր:

ԲԼԻԹՐՕԼՈՎ վառարաններ:

Եթէ կուզէք չխոթուիլ՝ անպատ մը գէթ դիմեցէք եւ մեզի դիմող յաճախորդները կ'եւրաչխատուրենք ամէն կերպով գոհ ձգելու:

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Արտօնեալ Վեհ. Կայսեր 1811 Մարտ 20 Թուականի հրամանագրով

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

ԲԵԳԵՐՄՊՈՒՐԳԻ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ

Ամբողջովին վճարուած Ընկերութեան դրամագլուխ	*Ռ.*	13,000,000
Երաշխաւորութեան գումար	»	231,840,000
Ապահովագր. վճարուած վնասուց հատուցում եւ դրմզլխ.	»	774,867,000
1911ին գանձուած բոնի եւ տոկոս	»	124,086,000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒՍ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

Կ'ապահովագրէ հրդեհի ու փոխադրութեանց վտանգներու դէմ.
Կ'ապահովագրէ կեանքի վրայ և ամէն տեսակ արկածներու դէմ.
Կ'ապահովագրէ երկաթուղիի և շոգենաւի արկածներու դէմ.
Կ'ապահովագրէ ապակիներու կոտրուելուն դէմ:

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել՝ ընդհանուր գործակալութեան

ՄՕՐՈՒԻՖԵԱՆ ԵՒ ԿՈՒՋԻՆՕՐՈՂՈ *Բասած եուսուֆ—ԻԶՄԻՐ*

ԱԻԵԼԻ ՓԱՆ

2.000.000 ԱՄԵՆ ՏԱՐԻ

-ՀԻՆԳ ՈՒ ՀԻՆԳ 2,223,600 ՖՐ. 1912 ԻՆ-

Ահա այն գումարը որ իսկապէս բաժնուած է բաժնեկիցներուն, հրապարակային ամսական վիճակարկութեամբ

ԼԱ ՍԷՔԱՆԷԶ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՒՄԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵՆԷՆ

Մասնաւոր ձեռնարկ ենթարկուած պետական Ֆրանս. կառավ. հսկողքի:

Ամենէ կարեւորագոյնը բոլոր մասնաւոր հաստատութեանց, որոնք այս կամ այն կերպով կ'ղիւրացնեն ժողովրդային խնայողութիւնը:

ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ 140,000,000

ԼԱ ՍԷՔԱՆԷԶ *կեանքի Ապահովագրական Ընկերութիւն:*
ԲՂԽԱՄ «Լա Սէքանէզ» Դրամագլխումի Ընկերութենէն:
ՄԱՄՆԱՈՐ ձեռնարկ ենթարկուած Ֆրանս. կառավ. հսկողքի:
ԱՆԱՆՈՒՆ Ընկերութիւն 2,000,000 դրամագլխով:
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ կեանքի՝ ցկեանս հատոյթով:
ՆՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ՝ *Մասնաւոր խառն Ապահովագր.*

Ընկերութեան Թուրքիոյ դրամատուն.— ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Տեղեկութեանց եւ մանրամասնութեանց համար դիմել մասնաճիւղի բննիչ-ներուն կամ ընդհ. գործակալութեանց.

ՖԼԷՅՀՐՆՀԷՅՄԸՐ ԵՒ ԱՍՔԷՆԱԶԻ

ԻԶՄԻՐ —Պարպարէսօ խան

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

ՔԱՄԷԼԻԱ

(ՆԱԽՈՐԴ՝ ԱՄԱՐԻԹԷՆ)

Վաճառանոցին մէջ կը գտնուին ամէն ճաշակի յարմար ապրանքներ:
Գարնան ներկայ եղանակին համար, ընդունած ենք մեծաքանակ ապրանք որոնք պիտի կրնան գոհացնել ամենէ նրբաճաշակները:
Գիներու անհամեմատ ժամանութիւն, ապրանքներու տակաւնութիւն անմրցելի են
Այցելեցէք անգամ մը ՔԱՄԵԼԻԱՑԻ վաճառատունը համոզուելու համար:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ